Στο οπισθόφυλλο με τη Δήμητρα Ιωάννου

Επιμέλεια άρθρου **Κώστας**

Θερμογιάννης | 31.03.2016 | **Αρθρογραφία**, **Οπισθόφυλλο** | **4** |
Δήμητρα Ιωάννου, Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

ΓΡΑΦΟΝΤΑΣ ΤΗ ΒΑΛΕΝΤΙΝΑ

Αδιαμφισβήτητα οι καιροί δύσκολοι για τον τόπο μας και οι μέρες γκρίζες… Χαμόγελο πουθενά και η απογοήτευση να φουσκώνει σαν κύμα και να παρασύρει στα αφρισμένα νερά της σχέσεις, καταστάσεις κι ανθρώπους. Ουδείς ανεπηρέαστος κι ουδείς ανέπαφος, όταν η συλλογική πραγματικότητα δείχνει τόσο σκληρά τα δόντια της.

Εδώ και μήνες παρακολουθούσα μουδιασμένη τα συμβάντα. Δεν ήξερα πώς να αντιδράσω, ποια λόγια να πω και πώς να ανακουφίσω το σφίξιμο στις στραγγαλισμένες ψυχές. Τι μπορείς να κάνεις όταν τα γεγονότα σε ξεπερνούν τόσο άγρια; Ένας πνιγηρός κόμπος φράζει το λαιμό και το ηθικό μοιάζει να τσακίζεται σα λιανόκλαδο κάτω από το βάρος τούτης της σαρωτικής χιονοστιβάδας.

Ήταν τότε που γεννήθηκε στο μυαλό μου η ΒΑΛΕΝΤΙΝΑ. Επανειλημμένα έχω αποκαλέσει αυτή την ηρωίδα ‘παιδί ενός κατώτερου Θεού’. Μπορείτε να φανταστείτε έναν άνθρωπο γεννημένο στην μοναξιά και στην απόρριψη και στραγγιγμένο παντελώς από υποστήριξη και αγάπη; Έτσι ακριβώς ήταν το ξεκίνημα της ζωής της!

Καρπός ενός έρωτα που δεν έφτασε στα σκαλιά της εκκλησίας και ορφανή από κούνια μεγαλώνει με μια σκοτεινή παρουσία, τη γιαγιά της, τη θρησκόληπτη γριά Γερακίνα, που τη θεωρεί όνειδος και στην ουσία θέλει να την ξεφορτωθεί. Ένα παιδί παρατημένο που μεγαλώνει μόνο του και από δώδεκα χρονών ρίχνεται στη βιοπάλη, μπαίνοντας υπηρέτρια στο πιο μεγάλο αρχοντικό του τόπου. Η οικονόμος του σπιτιού την αποπαίρνει και την κακομεταχειρίζεται, ενώ ο αφέντης του σπιτιού, ο κτηνώδης Λέανδρος Σγουρός την κακοποιεί επανειλημμένα.

Φως πουθενά στο σκηνικό. Μόνο μια κρυφή φλόγα που σιγοκαίει ζωντανή μέσα στην καρδιά της κοπελίτσας και την πυρώνει. Κάνει το αίμα της να αναδεύεται και να χοχλάζει. Θέλει να ξεφύγει, θέλει να δει άλλους τόπους και να κάνει κάτι παραπάνω από αυτά που φαίνεται να της έχει προδιαγράψει ένα σκληρό πεπρωμένο. Τολμά να διεκδικήσει μια καλύτερη ζωή! Το να καταποντιστεί ίσως θα ήταν η πιο λογική συνέπεια μιας τέτοιας αρχής και μιας τέτοιας ζωής, όμως το ψυχικό σθένος της δεν αποδέχεται μια τόσο άχαρη μοίρα. Αντιδρά και βρυχάται σα λιοντάρι! Ειδικά τα πρώτα βήματά της δεν είναι εύκολα. Ο δρόμος είναι στρωμένος με αγκάθια που την πληγώνουν κι εκείνη καλείται να περάσει δια πυρός και σιδήρου για να βρει την ευκαιρία να αποδείξει την αξία της. Και το κάνει! Ρίχνεται στο βούρκο αλλά δε λερώνεται. Επιμένει, υπομένει, προσπαθεί, πέφτει, σφίγγει τα δόντια, ξανασηκώνεται, αλλά πάντα προχωρεί μπροστά και τελικά πετυχαίνει το στόχο της και πραγματοποιεί τα όνειρά της!

Η πρωταγωνίστρια αυτού του βιβλίου δίνει με το δικό της παράδειγμα και την προσωπική της πορεία ένα μάθημα ζωής. Παρακολουθώντας την καταλαβαίνουμε ότι οποιοδήποτε τραγικό γεγονός δεν είναι απαραίτητα το τέλος των πάντων. Μπορεί κάλλιστα να είναι το έναυσμα που θα μας ωθήσει να αρνηθούμε τα γραμμένα και να προσπαθήσουμε ακόμη περισσότερο, ατσαλώνοντας την καρδιά μας και αποκαλύπτοντας το ιδιαίτερο μέταλλο από το οποίο είμαστε φτιαγμένοι.

Χρειάστηκε ενδελεχής έρευνα για να τοποθετηθεί σωστά το οδοιπορικό της Βαλεντίνας στην αθηναϊκή Μπελ Επόκ. Μέσα από τα μάτια των πρωταγωνιστών ο αναγνώστης περπατά στις γραφικές γειτονιές της Πλάκας και του Γκαζοχωρίου. Απολαμβάνει τον καφέ του στο θρυλικό καφενείο του Ζαχαράτου μαζί με μια λαχταριστή γεμάτη κουταλιά υποβρύχιο και ακούει κλασσικό τραγούδι μετά μουσικής στα περίφημα κοσμικά ζαχαροπλαστεία, παρέα με τους κοσμικούς κύριους και κυρίες των Αθηνών. Έρχεται να διαβάσει την εφημερίδα του στα παγκάκια του δροσερού Ζαππείου μαζί με τους άλλους περιπατητές ή κατεβαίνει με το βιζαβί για να απολαύσει τη θαλασσινή αύρα στο κοσμικό Φάληρο. Παίρνει μια γεύση από τα αμαρτωλά καφέ σαντάν της Ομόνοιας και του Ιλισού καθώς και από μεγαλειώδεις παραστάσεις στα πιο πολυτελή θέατρα της εποχής.

Στο βιβλίο μας συστήνονται διάφοροι γραφικοί τύποι που δίνουν ανάγλυφα το χρώμα των καιρών. Ο μικρός λουστράκος Λουκίλης, ο γιος της αρσίζας της Φωφώς, με τις δύσκολες καταβολές και την απίστευτη εξέλιξή του, ο κούτσαβος Τσατσαρώνης, η πονόψυχη Αιμιλία με το μαγαζί των νεωτερισμών κάπου κοντά στην Ερμού, ο ιδιόρρυθμος ποιητής Ιάκωβος, η νεαρή θεατρίνα Μπέτυ και πάνω από όλους ο αγέρωχος Σέργιος Σγουρός.

Ιδιαίτερη έρευνα έγινε και για να αποδοθεί η κομψή και λεπτεπίλεπτη αθηναϊκή γλώσσα, κεντημένη με τύπους της καθαρεύουσας και πολλά ξενόφερτα στοιχεία, σαφώς επηρεασμένη από την εμφανή ξενομανία των Αθηναίων της εποχής.

Ολοκληρώνοντας οφείλω να πω πως ο σημερινός άνθρωπος και κατά συνέπεια ο σημερινός αναγνώστης είναι πολυδιάστατος και τέρπεται από πιο σύνθετα αναγνώσματα που εξυπηρετούν ταυτόχρονα πολλαπλούς σκοπούς. Σύνθετος λοιπόν είναι και ο ρόλος της λογοτεχνίας που αναλαμβάνει να τον ξεκουράσει και να του δώσει τη δυνατότητα να ξεφύγει από τα προβλήματά του και από μια αδηφάγα καθημερινότητα που τον συνθλίβει. Να τον ταξιδέψει σε μακρινά μέρη αλλά και σε αλλοτινούς καιρούς κι άλλες νοσταλγικές εποχές. Να του προσφέρει γνώσεις και τροφή για σκέψη και περαιτέρω προβληματισμό πάνω σε καίρια ζητήματα. Να τον διδάξει αλλά και να του προσφέρει

λύσεις με τα παραδείγματα και τα παθήματα των ηρώων της. Να ηρεμήσει και να εξισορροπήσει την ψυχή του, να ζωντανέψει και να εξευμενίσει το συναίσθημα και να ανοίξει ένα παράθυρο στην αυτογνωσία. Και πάνω από όλα να του προσφέρει την πολύτιμη ελπίδα, το φως και την πεποίθηση πως αν ο ίδιος προσπαθήσει, υπάρχει η δυνατότητα να πάνε όλα καλά και να διορθωθούν τα κακώς κείμενα!

Η Λογοτεχνία είναι ένας πολύτιμος σύμμαχος που θα μας κρατήσει γερά από το χέρι και θα μας στηρίξει ιδιαίτερα στους δύσκολους καιρούς.

Ας την έχουμε πάντα στην καρδιά μας και ας έχουμε ένα βιβλίο πάντα δίπλα μας!

Δήμητρα Ιωάννου